

KANDIDATNUMMER 3071

Sidetall 1 av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

SSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo

3071

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Ordet *sapmi* er knyttet til ^{den} geografiske territorien hvor samene ^{har} bodd tradisjonelt. Også det ^{er} knyttet til antall.

2. Hva er Nordkalotten?

Det er et ~~nord~~ av ^{de} nordligste områdene hvor ~~Samene~~ bor

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på generasjonarvstand, morsmål, personlige ønsker eller kan kombinere disse faktorene.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Det fungerte slik at ulike grupper av saeener samlet seg og dannet siida.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Årsaken var at samene bodde veldig langt fra hverandre og det var vanskelig å kommunisere

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

Samiske barna ble undervist på norsk på skolene. Jord kunne bli solgt bare til dem som kunne norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står at man bør utvikle samisk språk og kultur

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd skal passe på samene

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var et forbindelsesslekt mellom mennesker og guder. Han var en åndelig leder, helbreder, sosialarbeider og historieforteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius var en medlem av kristne misjonarbeidere
han hadde et konservativt syn på kristendom og løste alkoholproblem
hos samene.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.
- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Meg Jay bekymret ^{er} fordi dagens unge roter bort tjueårene.
De tror at de har mye tid til å finne ut hvem de er, hva de vil og hvordan de skal utnytte de viktigste tjueårene

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

De aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han bestemte seg for å gå tilbake til studiene fordi
han hadde testet arbeidslivet og innså at utdanning var viktig.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" heles slik fordi man tror man kan få til hva som helst i disse årene.
2. Den perioden i livet som ^{er} tjueårene har størst innflytelse på voksenlivet
3. På midten av 2000-tallet ^{i USA} oppsto det ord som kidnatts og tvixters
4. Økte valgmuligheter er påvirket av økt individualisering, også av økt ansvar for eget livsløp
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det mindre å realisere i trettiårene

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som de blir forsørget av.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet dyrket.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret over denne usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommet tilbake til skole.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston var funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde er født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet bødt på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten var
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston мене
 å leve om alt dette, hvis hun hadde levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene
 fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så
 mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli,
 derfor kan mange av dagens tjuåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (for) Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i
 trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli
 (av den grunn) Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de
 kommer i trettiårene av den grunn at de unge ofte har store
 forventninger til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er flere ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Siden oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. så flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i samme grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, ~~trygge~~ ^{gode} verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere av abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene gj. til bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk i nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellem bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter sep på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken.

Jeg tror at det ikke finnes mennesker som ønsker seg det gode liv. Men det har forskjellige sætrekk for alle. Noen vil ha masse penger, noen synes at det viktigste er en vakker kone og noen drømmer om et stort suksess. For meg er det harmoni som er det viktigste. Jeg er på jakt etter selvforståelse fordi jeg må få vite om hva som skjer i hodet mitt. Hvis jeg forstår det, vil jeg vite hva jeg gjør videre. Også harmoni handler om materielle ting. For eksempel er det godt for meg å ha en egen bil, en pen leilighet og god mat. Selvfølgelig kan jeg overleve uten disse tingene, men jeg vil gjerne kose meg med dem. For å nå dette målet må jeg være velstående person. For å være velstående person må jeg få en skikkelig utdannelse. Og for det siste trenger jeg gode materielle vilkår. Det virker seg som et ønsket. Dette problemene skal løses av meg i framtiden. Men stiller et spørsmål - hvordan lykken kan oppnås. Uansett hva slags lykke man har, er det riktig å tro på sitt drømm. Tankene kan realiseres hvis man har et sterkt lyst. Du må også forberede seg og være klar for å møte lykken. Den som har klare får alltid ku. Men det som jeg sa betyr ikke at man bare vil sitte og vente på det underlige. Man bør jobbe hardt. Med disse to komponenter skal man få det man vil. Det gjelder både åndelig og fysisk liv. Egentlig er lykkeoppskrift simpel - bare blande to ingredienser og nyte. Det skjer ofte at man søker etter lykken og går i den riktige retningen men gjør ett eller flere feil. Etter at han blir skuffet, stopper han sine beveler. Mens han var så nær til målet. Først er det riktig (og

Do not write
in this space

nesten grunnleggende) å innse hva er lykke for deg. En skal huske at det er ikke gull alt som glimrer. Du må slå fast hva du velger og ikke bytte det. Vanligvis kommer du ikke til å bytte (til og med tenke om å gjøre det) hvis valget ditt er riktig. Jeg synes at hvis man er voksen nok og har erfaring, er det ikke et problem å bestemme. Er man en tenårings, bør man forstå at denne livsfasen kan vendt vedt være falske. I tillegg er det felles feil hos mange mennesker at de ikke tror i deres drømmer. Uten åndelige styrker greier du ikke å være lykkelig. Man bør vente og gjøre sin jobb. Ikke skutt i midten av veien. Men det er viktig å ikke konsentrere seg helt i målet ditt, fordi du vil miste en stor del av styrken. Vær tålmodig og trygg. Ser du lykkelig ut, blir du lykkelig.